

TILVÆKST Salgsafgrøder, nr. 4, 9. marts 2017

Indhold

- **Mark**
 - Aktuelt i marken
 - Etablering af vårsæd
 - Gødningsstrategi i vårbyg
 - Kamille i vinterraps
 - Tidlig ukrudtsbekæmpelse i vintersæd
 - Bekæmpelse af kvik i foråret
 - Ukrudt på gårdspladser og udyrkede arealer
- **Arrangementer**
 - Sprøjteopfølgingskurser

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henning Frostholm

Også uge 9 var meget nedbørsrig med regn stort set hver dag og en samlet registrering på mellem 30 og 50 mm i vores område. Der er derfor ikke sket så meget i marken siden sidst.

Tjek markerne

Det vil være en god idé fortsat at gå markerne igennem og få lagt de forskellige strategier for, hvordan arbejdet skal gribes an.

- Skal gyllen nedfældes eller forsures til vårsæd før såning, eller er det bedre at vente til vårsæden er kommet op og udlægge med slanger. Se mere i afsnit om gødsning af vårsæd
- Kender du indholdet i din gylle tank? Ellers vil det være en god idé at få taget en gylleanalyse her inden det for alvor går løs med udkørsel af gyllen. Vi tilbyder jo i samarbejde med Eurofins at udtage gylleprøver i ikke omrørte tanke og har allerede modtaget mange bestillinger på denne ydelse – er det noget for dig, så kan du endnu nå at komme med, du skal blot kontakte din planterådgiver eller én af vore sekretærer. Læs mere i TILVÆKST nr. 2
- Er vintersæden gået efter, og er der taget stilling til, hvilken ukrudtsstrategi, der skal vælges, for at afgrøden får de bedste betingelser. Skal der bekæmpes græsukrudt, er det vigtig, at der køres, så snart der er vækst i marken. Se mere i afsnit om ukrudt i vintersæd.
- Husk også at tjekke vintersæden for manganmangel.
- Har du raps, og har du været inde på Landmand.dk for at se billeder af netop din mark. Skal første tildeling af gødning gradueres, eller er rapsen så ensartet, at der kan køres med samme mængde over hele marken. Se evt. TILVÆKST nr. 3 om Cropsat
- Har du været igennem alle dine rapsmarker og registreret, om der er begyndende angreb af kålbrok – det kan være vigtig information til senere valg af rapssort (evt resistent sort) og antal år mellem raps på marken.

Ovenstående er bare nogle af de mange gøremål, man kan bruge tiden på, inden der kan køres i markerne.

Etablering af vårsæd

Af planterådgiver Lene Mathiasen

Vårsæd har en vækstsæson på 4-5 måneder og er derfor afhængig af at kunne komme hurtigt i vækst. Tidlig såning er dog ikke en løsning alene. I foråret 2016 blev en del marker tilsået allerede i de sidste dage af februar og begyndelsen af marts. Selv om der var en lang periode med forholdsvis mildt tidligt forår, brugte den meget tidlige afgrøde for megen energi på at spire og sætte de første rødder og skud. Resultatet var at afgrøden var så hæmmet i de efterfølgende måneder, at den ikke kunne indhente det til høst.

- Vårbyg sås fra midt i marts og frem, når det er muligt at lave et optimalt såbed.
 - Såbed: Afvent hellere et par dage frem for at risikere at arbejde i jord, der endnu ikke er tjenlig.
 - Jorden i de øverste 5-8 cm af pløjelaget skal kunne smuldre mellem fingrene, så den jord der dækker kernen, er ensartet i tykkelse og krummestørrelse. Afgrøden kan dermed fremspire ensartet.
 - Harv ikke dybere end sådybden. Kernen skal placeres på et fast underlag, der fremmer optagelsen af vand og holder på ilt og varme. Det faste underlag for kernen er desuden vigtigt for den første optagelse af næringsstoffer.
 - Sådybden skal være 3-4 cm. Dybere såning hæmmer buskning og koster op til 1,5 hkg pr ha pr cm for dyb såning. Hold hele tiden øje med at sådybden er korrekt.
 - Plantetallet skal ligge på 300 planter pr m². Ved såning før 20. marts tilsigtes 250 planter pr m².
 - Justér udsædsmængden efter tusindkornsvægten, som altid fremgår af udsæds emballagens label. Gem i øvrigt labels, hvis der senere viser sig at være problemer med udsæden, kan det være nødvendigt at kunne vende tilbage til udsædens partinummer.
-

Gødningsstrategi i vårbyg

Af planterådgiver Jens Nygaard Olesen

Med 597.000 ha dyrket areal i 2016, er vårbyg den største dyrkede afgrøde i Danmark. Vårbyggen er således en afgrøde der bør have stor opmærksomhed, da udbytte potentialet bl.a. er betinget af rettidighed og optimal gødskning. Rettidigheden skal vurderes ud fra jordtype, samt jordens beskaffenhed i det hele taget.

Billede 1 Eksempel på forkert indstillinger af gyllenedfælder. Foto: Jens Nygaard Olesen.

Tildeling af husdyrgødning

Ved nedfældning af gylle i det tidlige forår, bør man sikre sig at jorden er tjenlig og kan bære, uden at der laves strukturskade - som er uoprettelig i hele vækstsæsonen. Hvis man er i tvivl, bør man vente. Evt. tilså marken og slangeudlægge gyllen, efter at afgrøden er kommet op. (Stadie 22-30) I de fleste tilfælde anbefaler vi, at gyllen nedfældes før såning midt i pløjelaget i ca. 10 cm dybde. Dels for at undgå fordampning af kvælstof, men også for at minimere lugtgener. Ud over risiko for strukturskader, ved anvendelse af gyllenedfælder, skal nedfælder køre i korrekt dybde, som nævnt ovenfor. På billede 1 ses eksempel på forkert indstilling af gyllenedfælder.

I tilfælde af at gyllen udbringes før såning, med slangeudlægning, er det et lovkrav, at gyllen forsures. Derudover skal der for hver 1 ha forsuret slangeudlagt gylle, forsures 0,2 ha vintersæd. Gyllen skal nedharves i

jorden inden for seks timer. Dette kan være en god løsning for de landmænd, der ikke har en nedfælder til rådighed. Dokumentation skal tilsendes til kommunen.

På lerjord er der fra 2013 -2016 lavet forsøg med slangeudlagt forsuret svinegylle sammenholdt med nedfældet svinegylle. Som det ses, er der ikke statistisk sikre merudbytter for valg af udbringningsmetode.

Tabel 1 Forsøg med udbringningsmetode af svinegylle på lerjord 2013-2016.

Tildeling	Metode	Udbytte hkg
30 N + 83 kg NH4-N i gylle	Nedfældet før såning	68,6
30 N + 83 kg NH4- N i forsuret gylle	Slangeudlagt før såning	70,2
30 N + 98 kg NH4- N gylle	Slangeudlagt medio maj	69,4
30 N + 98 kg NH4 – N forsuret gylle	Slangeudlagt medio maj	70,5
LSD		2,3

Kvælstofniveau

Mængden af optimal kvælstoftildeling, er afhængig forfrugt, jordtype, forventning til udbytte, samt anvendelse til foder eller til videre salg. (evt. malt). Til foderanvendelse af kornet har Seges beregnet at hver gang protein % stiger med 1 (eks 9,5 % til 10, 5 % protein) øges kornets foderværdi med 3,5 kr / hkg. Det skyldes et mindre behov for iblanding af dyr soyaskrå. Af nedenstående figur ses at det udbyttømæssige optimum ligger på 124 kg N / ha. Hvis protein værdien indregnes, er det økonomiske optimum på 142 kg N / ha.

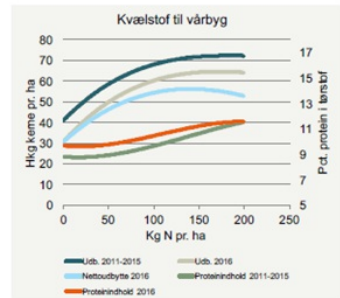
Teknik for tildeling af handelsgødning til vårbyg, samt typer af startgødning

Ved udbringning af handelsgødning til vårbyg er der flere muligheder. Generelt advares mod at tildele hele gødningsmængden fra vækststart pga. meget kraftig uhensigtsmæssig vegetativ vækst, med risiko for lejesæd, og selvfølgelig også stor risiko udvaskning ved store nedbørsmængder. Det anbefales at tildele handelsgødning af min. 2 gange. Ved såning 40- 60 N / ha og alt P og K og resten slutning af april.

- Placering ved såning
- Nedfældning af ammoniak
- Blanding af gødning og udsæd
- Nedharvning før såning
- Udspreddning efter såning

Den mest optimale løsning er placering af handelsgødning 5 cm under udsæden, og 5 cm ved siden af. Herved har afgrøden en sikker tilgængelighed, fra vækstperiodens start. Der er statistisk sikkerhed for at en placering, frem for en bredspredning efter såning, giver 1 – 3 hkg mere / ha. På billede 3 er vist eksempel på placeret handelsgødning til venstre og til højre er gødningen udspreddt efter såning

Efterhånden er der mange vårbyg avlere, der blander

FIGUR 1. Bruttoudbytte for stigende mængder kvælstof til vårbyg med forfrugt korn i 2016 og 2011 til 2015 samt proteinindhold.

Billede 3 Eksempel på placeret handelsgødning til venstre, og til højre er gødningen udspreddt efter såning.

udsæd og gødning. Det er en let og billig måde at opnå placeringseffekt af gødningen. Placerings effekten tilskrives ikke uvæsentligt den forsurende effekt, som bl.a. Svovlsur Ammoniak, og NS 26-14 har. Den forsurende virkning reducerer manganmangel væsentligt, og afgrøden kommer herved væsentligt bedre fra start. Iblandingen kan foretages af leverandøren af gødningen, eller man kan selv foretage opblanding i egen kornvogn i forholdet 1: 1

Ofte stiller man spørgsmål ved, om der kan ske svidning af udsæden, ved samsåning af korn og gødning. Eneste gødningstype dette er konstateret ved, er ved anvendelse af Urea, hvorfor denne type frarådes. I praksis er det afgørende, at såmaskinen rengøres efter anvendelse af såsæd iblandet handelsgødning, for at undgå tæring af udstyret

Tabel 2 Udbytter ved forsøg med forskellige tildelingsmetoder og forskellige gødningstyper, udført af SEGES fra 2014-2016

Tildeling	Metode	Udbytte hkg
120 kg N NS 27-4	Bredspredt	63,1
60 + 60 kg N NS 27-4	Bredspredt + placeret	64,9
60 + 60 kg N NS 27-4	Bredspredt + iblandet udsæd	64
60 + 60 kg N NPK 21-3-10 m. S	Bredspredt + placeret	66,8
60 + 60 kg N NPK 21-3-10 m. S	Bredspredt + iblandt udsæd	66,8
60 + 60 kg N Svovlsur ammoniak	Bredspredt + placeret	64,4
60 + 60 kg N Svovlsyr amoniak	Bredspredt + iblandt udsæd	64,9
LSD		2

Som det ses af forsøget, opnås det største udbytte, når der placeres både kvælstof, fosfor og kalium. Her er der ikke forskel på, om gødningen placeres eller samblendes med udsæden.

Kamille i vinterraps

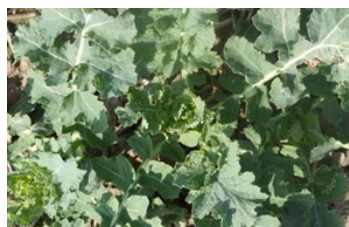
Af planterådgiver Henning Frostholt

Så snart der er vækst kan ukrudtsbekæmpelse i vinterraps være aktuel. Der findes 2 midler der har effekt mod kamille, nemlig Galera og Matrigon. Der er dog et par forhold som er værd at huske på. For det første er det meget vigtig at Galera anvendes før stadie 50 og for det andet kræver Matrigon, er det er varmt i vejret og gerne over 12 °C.

Behovet for at bekæmpe kamille om foråret afhænger primært af vinterrapsens konkurrenceevne og kamilleplanternes størrelse. Hvis rapsen hurtigt kommer i vækst og udvikler en tæt plantebestand, kan rapsen udkonkurrere en moderat bestand af små kamilleplanter. I en åben og svag afgrøde vil kamille derimod vokse med op og yde væsentlig større konkurrence over for rapsen. Som tommelfingerregel vil bekæmpelse i en normalt udviklet afgrøde være aktuel ved mere end 0,5-1 kamilleplante pr. m². Dette er en skønnet skadetærskel,

Billede 4 Når blomsterknopperne er veludviklede lige under de blade, som dækker over vækstpunktet, vil der være kort tid til planten er i stadium 50. Foto SEGES

hvor der er taget hensyn til både udbyttetab og opformering af ukrudtsfrø.

Vi foretrækker, at der anvendes Matrigon, da der er en lang række forhold som skal være opfyldt for at kunne anvende Galera.

Galera

Galera har en mere sikker virkning, men har i forholdsvis mange tilfælde givet forlænget blomstring og forsinket modning, som i en del tilfælde i 2011 med sikkerhed har medført udbyttetab. Forsøg viser, at risikoen for skader er størst ved behandling efter stadium 50, dvs. når knopperne begynder at blive synlige, og at den øges med stigende dosis. Galera kan ikke anvendes i sorterne Mendel og Quartz samt i vinterraps til fremavl. Galera har i modsætning til Matrigon en god effekt mod burrester.

Vær dog sikker på, at afgrøden ikke lider under stress på sprøjtetidspunktet. Stress kan være tørke, store temperaturforskelle mellem dag og nat, nattefrost før og efter sprøjtning, næringsstofmangel, vandlidende jord. Det er også vigtigt efter behandlingen at holde afgrøden i god vækst, dvs. at bekæmpe angreb af glimmerbøsser samt vanding, hvor dette måtte være aktuelt. Firmaet har taget så mange forbehold for anvendelsen af Galera, at sprøjtning med Galera reelt sker for egen regning og risiko. Fra årene 2013 til 2016, hvor der har været stor opmærksomhed på at anvende Galera tidligt, har der ikke været meldinger om afgrødeskader.

Galera kan anvendes fra 8-9 °C i en periode uden nattefrost. Der anvendes **0,3 l Galera + 0,3 l PG26N pr ha**. Galera anbefales ikke længere udbragt i blanding med mikronæringsstoffer.

Matrigon

Temperaturen er afgørende for en god virkning af Matrigon. Det er derfor nødvendigt at afvente en periode med høje dag- og nattemperaturer i dagene før og efter sprøjtningen. Sprøjt først på dagen, så midlet optages under stigende temperaturer.

Selv med den godkendte maksimale dosis på **0,11 kg Matrigon 72 SG + 0,5 l olie pr. ha** er effekten mod kamille ikke altid tilfredsstillende. Kun når afgrødekonkurrencen er stor og forholdene er optimale (høj luftfugtighed, dagtemperatur på 12-15 grader C og god nattemperatur, små kamilleplanter, afgrøde i god vækst) kan dosis reduceres til omkring **0,06-0,075 kg Matrigon + 0,5 l olie pr. ha**. Det er afgrødekonkurrencen, der sikrer effekten af lave

Billede 5 Denne rapsplante er meget tæt på stadium 50. Tjek nøje rapsens stadium inden eventuel behandling med Galera, og sprøjt aldrig efter stadium 50. *Foto SEGES*

Billede 6 Kamille i vinterraps. *Foto Jens Nygaard Olesen*

doseringer. Dosis i forageren kan øges, hvis afgrøden er mere åben og dermed ikke hjælper til med at kvæle kamilleplanterne.

Matrigon 72 SG kan ifølge etiketten ikke blandes med mikronæringsstoffer. Erfaringsvis giver blanding ikke problemer med udfældning, så anbefalingen bygger på et forsigtighedsprincip. Blanding med mikronæringsstoffer må derfor ske på egen regning og risiko.

Sprøjteteknik

Kør med moderat hastighed og vælg en dyse, der giver medium til grov dråbestørrelse, for at sikre at sprøjtevæsken kommer ned til ukrudtet, hvis rapsen dækker over det. Det kan eksempelvis være lavdriftdyser ISO 025, som ved 7 km/time og 2,6 bar giver 160 liter pr. ha eller lavdriftdyse ISO 030, der ved 7 km/time og 2 bar giver 180 liter pr. ha. Ukrudtet har om foråret en størrelse, så der også kan bruges kompakte luftinjektionsdyser eller tilsvarende dyser med grov forstøvning. Ved at vælge grov forstøvning, bliver der flere sprøjtetimer på de få dage, hvor temperaturen er optimal.

Tidlig ukrudtsbekæmpelse i vintersæd

Af planterådgiver Birgit Vestergaard

Foråret lader vente på sig i år og der er endnu kun begrænset vækst i vintersæd og ukrudt. I mange marker har efterårsbehandlingen virket godt, og en evt. opfølgende behandling vil kunne afvente fremspiring af "forårsukrudt". Visse græsarter bør dog have opmærksomhed allerede nu: Vurder derfor, om mængden af især enårig rapgræs er så stor, at en målrettet behandling er aktuel allerede nu.

Græsukrudt skal behandles ved vækststart

Bekæmpelse af græsukrudt har bedst effekt ved tidlig behandling, d.v.s. så snart ukrudtet er i vækst. Enårig rapgræs er den af græsserne, der starter tidligst. Enårig rapgræs er i mange marker ved at være kommet sig efter efterårets Boxer+DFF-behandling. Billede 7 er fra forgangne weekend fra en mark der har fået. Bemærk at der allerede er blomst i én af planterne. Her ville det være fint at genbehandle ved først kommende lejlighed. D.v.s. når man igen kan færdes på marken.

Som tommelfingerregel kan man regne med, der skal bruges 3 gange så høj dosis af Atlantis/Cossack OD ved at udsætte behandlingen en måned ifht. de ca 0,3 l/ha, der er tilstrækkeligt til småt ukrudt.

Italiensk Rajgræs er den næst hurtigste art fra start, den er dog ikke helt klar til behandling endnu. Er afgrøden med rajgræs vinterbyg, er man begrænset både m.h.t. middelvalg og maksimal dosis: næsten kun Hussar OD/Hussar Plus OD er godkendt mod græs, og kun med max. dosis på 25 ml/ha h.h.v. 50 ml/ha. Ved en effektiv dosis Boxer i efteråret vil man dog nemt kunne afvente bedre vækst i græsset og samtidig få behandlet en del af det forårsfremspirede tokimbladede ukrudt.

SU-resistens. Vi har flere steder mistanke om SU-resistent italiensk rajgræs i SAGROS område, men endnu ingen test-resultater, der bekræfter dette. Har man mistanke om SU-resistent græs, bør man overveje at vælge et fob-middel (Topik eller Foxtrot/Primera Super), da der muligvis er bedre effekt af disse. De er dog dyrere og uden effekt på

tokimbladet ukrudt i forhold til S.U.-midlerne som det ses af tabel 4.

En oversigt over midler med primært græseffekt ses i tabel 3.

Tabel 3 Basis-midler om foråret mod primært græsukrudt

Ukrudt	Basis-middel, midler mærket med * må ikke bruges i vinterbyg. Monitor må kun bruges i hvede og tritcale . Fed skrift: Sulfonyl Urea-middel
Agerrævehale	Topik *, Primera Super/Foxtrot, Broadway* , Serrate* , Atlantis*
Alm. Rapgræs	Monitor* , Topik *, Atlantis* , Broadway*
Blød hejre	Monitor* , Broadway* , Atlantis*
Enårig rapgræs	Atlantis* , Cossack OD* (Hussar Plus OD)
Flyvehavre	Primera Super/Foxtrot, Topik *
Gold hejre	Monitor* , Broadway*
Kvik	(Monitor*) Efterbehandling med glyfosat må påregnes
Rajgræs	Hussar OD/Hussar Plus OD, Broadway* (Atlantis* , Cossack*)
Vindaks	Hussar OD/Hussar Plus OD, Broadway* , Serrate * Cossack OD* , Monitor* , Atlantis* , Primera Super/Foxtrot, Topik*

Middelvalg ved græsukrudt

Af de egentlige græsmidler til forårsbrug er Cossack OD, Hussar OD/Hussar Plus OD samt Broadway de bredest virkende. Topik og Foxtrot/Primera S. virker kun mod græsser, mens Serrate, der er en blanding af Topik og Broadway, mest er et græsmiddel.

Hvor der er brugt andre "græsmidler" end Boxer/DFF i efteråret, vil det som regel spærre for brug af det samme middel, evt. lignende midler i foråret.

Som det ses af tabel 4, får man generelt mest effekt mod enårig rapgræs for pengene med Hussar Plus OD. Cossack OD udmærker sig ved at virke bedre ved temperaturer under 10 gr. end Hussar-midlerne, og foretrækkes derfor på nuværende tidspunkt. I vinterbyg må Hussar OD og Hussar Plus OD bruges men ikke i så høje doser, som angivet i tabel 4.

Også mod rajgræs får man normalt mest effekt for pengene med Hussar OD /Hussar Plus OD.

Tabel 4 Effekter af midler ved tidlig behandling mod udvalgte ukrudtsarter ifølge Planteværn Online. Forudsætninger: Sammenligneligt pris-niveau, ca. 135 kr./ha. Ukrudt med 3-4 blade, efterårsbehandlet, priser som ifølge tabel 5.

Løsning \ Art	Enårig rapgr.	Rajgræs	Vindaks	Burre-snerre	Kamille	Raps
0,4 l Atlantis OD*	71	82	92	81	82	78
0,3 l Cossack OD+ 0,5 l Renol*	71	83	91	83	91	91
80 ml Hussar Plus OD +0,5 l Mero*	87	88	92	91	99	96
35 ml Hussar OD + 0,5 l Renol * □	81	86	89	89	98	95
85 g Broadway + 0,5 l PG 26N*	51	67	86	83	93	93
0,1 kg Serrate + 0,5 l Renol*	53	77	92	80	43	-
0,15 Topik + 0,5 Renol*	17	57	50	0	0	0
0,5 Foxtrot/Primera S. +0,15 spkl.	5	-	78	0	0	0

* ikke i vinterbyg

□ kun ca. 110 kr./ha ved denne, maksimalt tilladte dosis på nuværende tidspunkt (st. 25-29).

Grøn: God effekt. Gul: Acceptabel effekt ved mindre bestande. Rød: Dårlig effekt

De nyeste midler i tabel 4, Hussar Plus OD og Serrate er i øvrigt omfattet af 5 m afstandskrav til §3-områder. Her er det relevant at bruge afdriftreducerende sprøjteteknik som beskrevet i sidste uges Tilvækst.

Additiver til græsmidlerne

Ved at bruge det anbefalede additiv sikrer man den bedste effekt af det pågældende middel.

For Cossack og Hussar er det optimale additiv olie. Det forstærker virkningen mod græsser og øger regnfastheden (kravet til efterfølgende tørvejr stiger fra 3-4 timer til 5-6 timer ved at erstatte olien med sprede-klæbemiddel). Effektföringelsen er i øvrigt ret ringe ved at bruge sprede-klæbemiddel, og kan ofte accepteres, hvis en evt.

blandingspartner fungerer bedst uden olie.

Hvis der iblandes flydende mangan eller evt. vækstreguleringsmiddel til Cossack og Hussar-midlerne tilsættes aldrig olie.

For f. eks. Topik er effekten derimod meget afhængig af olie-tilsætningen. Her er der intet alternativ

I blanding af mangan-midler.

Bortset fra Topik, Foxtrot/Primera S. hvor iblanding af mangansulfat frarådes, kan man blande manganprodukter i de fleste midler. Det vil dog formentlig nedsætte effekten af behandlingen med nogle få %. Hvis man først behandler med mangan og derfor må udsætte ukrudtsbehandlingen vil effektabet som følge af udsættelsen som regel være noget større.

Fremavlskorn

Husk at behandling med græsmidlerne: Atlantis, Hussar, Broadway, Serrate, Cossack, Othello eller Monitor skal meddeles kontrolløren, der efterfølgende skal udføre et ekstra syn af marken.

Priser

Det har endnu ikke været muligt at indhente tilstrækkeligt med priseksempler fra foderstofferne.

Tabel 5 Priser for udvalgte forårsmidler ifølge www.middeldatabasen.dk

Middel	Pakning	Pris
Atlantis OD	5 l	335 kr/l
Broadway	1 kg	1,27 kr/g
Cossack OD	5 l	385 kr/l
Hussar OD	1 l	2,4 kr/ml
Hussar Plus OD (Hussar OD + lidt Atlantis)	1 l	1,26 kr/ml
Monitor	125 g	10 kr/g
Primera Super/ Foxtrot	5 l	245 kr/l
Serrate	1 kg	1,15 kr/g
Topik	1 l	850 kr/l

Billede 7 Enårig rapgræs i god vækst igen efter efterårets behandling med 1 l/ha Boxer + 0,07 DFF. Det meste af græsset vil kunne klares med lave doser, f.eks. 0,3 l/ha Cossack OD + olie, men næppe planten, der allerede blomstrer. *Foto: Birgit Vestergård*

Bekæmpelse af kvik i foråret

Af planterådgiver Nicolai Smed Kjær

Flere ejendomme oplever problemer med kvikgræs i deres marker. På arealer med større kvik problemer, burde indsatsen mod denne være påbegyndt i efteråret, med en nedvisning før høst eller sidst på efteråret med et glyfosat produkt, kombineret med en jordbearbejdning med fuld gennemskæring i efteråret. På nuværende tidspunkt forefindes der ikke midler, der let kan afhjælpe problemet i vårsået korn. Dog må Monitor bruges i vårhvede, godkendelsen af dette produkt ophøre dog den 1. maj 2017.

I marker med større kvik problemer bør man overveje at etablere andre afgrøder end kornafgrøder, da der i raps, ærter, majs og kartofler findes bedre muligheder for at komme problemet med kvik til livs.

I raps, ærter og kartofler, kan der bruges Agil 100 EC eller Focus Ultra, i majs kan der bruges MaisTer.

Hvor kvikken ikke er bekæmpet i efteråret, er det dog muligt med nogle af de nye hurtigvirkende glyfosat produkter at sprøjte kvikken i foråret inden pløjning. Vær dog opmærksom på at kvikken skal være i god vækst, have 3-4 blade og at glyfosat produktet skal have god tid til at virke i, inden jorden bearbejdes. En intensiv mekanisk bearbejdning af jorden, vil også kunne være med til at mindske problemet med kvik.

Tabel 6 Bekæmpelse af kvik

Middel	Afgrøde	Dosis/ha
Monitor	Vårhvede	18,75 g + 0,15 L spredklæbemiddel
Maister + MaisOil	Majs	100 g + 1,33 L
Agil 100 EC	Raps, ærter, kartofler	0,5-0,8 L
Focus Ultra + Dash	Kartofler, ærter	4-5 L + 0,5 L
	Raps	1-2 L + 0,5

Ukrudt på gårdspladser og udyrkede arealer

Af planterådgiver Eva Tine Engelbreth

Vær varsom med bekæmpelse af ukrudt på gårdspladser og udyrkede arealer, da det ved anvendelse af gasbrænding kan blive en dyr behandling og ved kemisk bekæmpelse kan ske en udvaskning af midlet.

Gasbrænding

- Er især effektiv på nyfremspiret ukrudt. Det nyfremspirede ukrudt skal blot "blancheres" dvs. ukrudtet skal ikke decideret brændes væk. For at se om "blancheringen" har virket laves "fingertryksmetoden", hvor det behandlede blad trykkes mellem to fingre. Efterlader trykket et mørkegrønt område på bladet, betyder det at cellerne er sprængte, og planten dør. Det anbefales at flammebehandle hver 2.-3. uge om foråret for at holde ukrudtet i bund.
- Den udbredte praksis, hvor ukrudtet bogstaveligt talt brændes af, er unødvendig og spild af energi.
- På stor stort og flerårigt ukrudt er flammebehandling utilstrækkeligt, her kan den kemiske behandling komme på tale.

Kemisk behandling

- Kræver varsom anvendelse på befæstede arealer, gårdspladser mm da nedbrydning af ukrudtsmidlerne sker langsomt og bindingen i jorden kan være ringe. Dette kan give en ringere effekt samt udvaskning af midlerne. Undgå at sprøjte flader hvor midlerne kan skylles bort ved nedbør
- Skal begrænses så vidt muligt og hold stor afstand til boringer og brønde.
- Er tilladt for en del Glyphosat-midler på arealer med sand, grus, fliser, sten o. lign. Tjek altid etiketten for at se om et aktuelt produkt må anvendes på befæstede arealer. Disse midler har her og nu effekt.
- Med Pistol, Premasor Turbo og Ronstar Expert er blandinger med glyphosat og diflufenican (DFF) og har en længerevarende effekt, da DFF også er et jordmiddel.
- Med Ultima ProFF, som har naturidentiske aktivstoffer, og har en meget kort halveringstid i jorden, men er forholdsvis dyr.
- Se tabel 7 for dosis af midler.

Tabel 7 Dosering af midler ved kemisk bekæmpelse på gårdspladser og udyrkede arealer

Middel	2) Dosis pr. ha	2) Dosis pr. 100 m ²	Bemærkning
Glyfona 360 SL1)	2,0-5,0 l	20-50 ml	Nyfremspiret ukrudt og græsser bekæmpes med den laveste dosis. Veletableret tokimbladet ukrudt bekæmpes med den højeste dosis. Gentagen bekæmpelse er nødvendig. En række glyphosatmidler må anvendes på befæstede arealer, tjek altid etiketten før behandling.
Pistol	3,1 l	31 ml	På fugtig overflade tidligt forår på nyfremspiret ukrudt. Undgå at ramme planter, der ikke ønskes bekæmpet. Indeholder diflufenican og glyphosat. Midlet virker på det fremspirede ukrudt og hindrer herefter fremspiring af nyt ukrudt. Der anvendes 200-500 liter vand pr. ha. Produktet Premazor Turbo har samme indhold som Pistol og anvendes på helt samme måde.
Logo + LogoOil	50-150 g + 0,66-2,0 l	0,5-1,5 g + 6,6-20 ml	Udsprøjtes på fremspiret ukrudt i god vækst. Logo er ikke godkendt på befæstede arealer.
Ultima ProFF	110-166 l	1,1-1,6 l	Bedst effekt ved sprøjtning på småt ukrudt og varme forhold med direkte sollys. Indeholder pelargonsyre (fedtsyre) og maleinhydrazid. Sidstnævnte aktivstof hæmmer genvækst af flerårige planter. Blandes med vand i forholdet 1 l vand pr. 175 ml koncentrat.
Ronstar Expert	0,33 kg	3,3 g	På fugtig jord på nyfremspiret ukrudt fra ca. 1. april. Undgå at ramme planter, der ikke ønskes bekæmpet. Indeholder diflufenican + idosulfuron. Ved bekæmpelse af større ukrudt blandes med et glyphosat-produkt. Må ikke anvendes på arealer belagt med asfalt og beton.
No Weed Special 1+3	150-250 l	1,5-2,5 l	Indeholder eddikesyre. Bedst effekt på småt ukrudt, der maks. er 10 cm højt. Utilstrækkelig effekt på flerårigt ukrudt. Behandling bør gentages.

1) Andre glyphosat-midler kan anvendes

2) Dosis i liter pr. ha

ARRANGEMENTER

Sprøjteopfølgingskurser

Pga. stor efterspørgsel fra landmænd arrangerer vi nu to sprøjtekurser mere inden vækstsæsonen. Så hvis dit sidste opfølgingskursus er mere end 4 år gammel, og du skal sprøjte i 2017, er det absolut sidste chance for at komme med. Vær opmærksom på at du også skal have et opfølgingskursus, hvis du kun skal købe kemi, men ikke selv sprøjter.

Vi udbyder to kurser

Billund, 23. marts kl. 8.30-16.00

Herning, 28. marts kl. 9.00-16.30

Varighed

Opfølgingskurset varer 1 dag, og der afsluttes IKKE med eksamen. Ved gennemført kursus udstedes et kursusbevis, som skal kunne forevises på forlangende ved Plantedirektoratets kontrolbesøg.

Pris

Kurset koster i alt 738 kr. (108 kr. i AMU-gebyr og 630 kr. for kursusmateriale og forplejning).

Kurset koster dog 1.493 kr., hvis du har en videregående uddannelse (863 kr. i AMU-gebyr og 630 kr. for kursusmateriale).

Hele beløbet bliver opkrævet af SAGRO.

Du kan efter kurset søge om VEU-godtgørelse, hvis du er berettiget til det.

Tilmelding

Lene Gripping, tlf. 76 60 23 90, lgr@sagro.dk